СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 126. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 2 червня 1933. VOL. XLI. No. 126. Jersey City, N. J., Friday, June 2, 1933. THREE CENTS.

ЗАДОВОЛЕНІ З ВІДВІДИН ШІКАҐОВСЬКОЇ ВИСТАВИ

ШІКАҐО. — Урядово стверджують, що Світову Виставу Поступу в Шікаго відвідали в перших пятьох днях 409,067 осіб. Коли порівнати це з Колюмбійською Виставою в 1893 р., то виходить, що Виставу Поступу відвідали в перших днях на 121% більше осіб, ніж відвідали в такім самім часі Колюмбійську Виставу.

ВИХОДИТЬ, ЩО БИЗНЕС ПОПРАВЛЯЄТЬСЯ.

ВАШИНҐТОН. — Секретар Ропер віднісся до 24 великих підприємств і зажадав інформацій щодо продукції й збуту. З одержаних звідомлень виходить, що у всіх тих великих підприємствах піднеслося число робітників, як теж зросла продукція і збут. Найбільший зріст видно в тих підприємствах, які продукують споживчі артикули.

ПРОТИ ПОЗИЧОК МІСТАМ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт противиться тому, щоби давати містам великі позички з боку федерального уряду. Він каже, що коли це станеться, тоді політика міст буде звязана з політикою федерального уряду, а це може довести до непотрібного замішання.

КОНЦЕСІЇ НА ПИВО.

ОЛБАНІ. — З кінцем травня втратили в нюйорськім стейті яких 20,000 малих ресторанів і каварень право продавати пиво. Мусять старатися тепер про дозвіл, який буде обмежений. Хто буде продавати пиво чи вино без дозволу, буде караний грошевою гривною до $200 або арештом до 6 місяців.

В ОБОРОНІ ВЕТЕРАНІВ.

ВАШИНҐТОН. — В сенаті повстала сильна опозиція з боку републиканців і демократів, яка змагає до того, щоб обмежити права президента щодо зменшення ветеранських допомог. Та мабуть диктаторські права президента будуть таки задержані.

МІЧЕЛ БОРОНИТЬСЯ.

НЮ ЙОРК. — Чарлз Мічел, бувший фінансовий потентат, котрого обжаловують за те, що не платив доходових податків, твердить, що в 1929 р. провірював його податкові звіти урядовець „Інтернал Ревеню Бюро" і знайшов усе в порядку. Отсей урядовець так припав Мічелови до вподоби, що коли урядовця перенесено з долини міста, з митниці, на гору міста, то Мічел перенісся зі своїми звітами на гору міста, щоби їх знову провірював той самий урядовець.

ДАЛЬШІ ВИБРАНЦІ МОРҐАНА.

ВАШИНҐТОН. — Кождий день доходжень проти Морґана виявляє низку нових високо поставлених осіб, котрі тішилися спеціяльними привілеями у Морґана і могли купувати шери по далеко нижчій ціні від цін на ринку.

Між іншими треба зачислити до тих осіб помершого Двайта Мора, амбасадора до Мексика і тестя Линдберґа, а далі Е. Рікарда, бизнесмена з Ню Йорку, фінасового дорадника бувшого президента Гувера.

Морґан виправдується тим, що шери продавано таким особам, котрі не кидали їх на ринок, а держали у себе й могли в кождім часі покрити готівкою їх вартість. А коли би ті шери були в руках спекулянтів і кинені на біржу, то це могло було принести більше шкоди, а навіть зчинити непотрібний переполох.

ЩЕ НЕ ЗЛОВИЛИ ВТІКАЧІВ З ТЮРМИ.

ЛЕНСІНҐ (Кензас). — Вязні, в числі 11, котрим удалося втекти з тюрми, перебувають уже в Оклагомських лісах, себто в тих нетрах, які уважаються найкращим схованком для тих, що ховаються перед рукою влади.

Бандити звільнили директора тюрми і двох вязничних сторожів. Звільнили теж міссіс Вуд і її дві дочки, яких переховували цілий день на фармі. Дівчата зізнають, що набралися доброго страху, але позатим не зазнали від бандитів нічого злого.

Донесено, що на тій дорозі, куди втікали бандити, вбито полісмена Отта Дюрка, ветерана світової війни. Догадуються, що його вбили втікаючі бандити.

ЩАСЛИВА ДІВЧИНА.

НЮ ЙОРК. — Міcc Люіз Поп, літ 27, телефоністку, уважають щасливою дівчиною, бо вона виграла на „Айріш Госпител Свіпстейкс" $118,500. А вона бере виграну як звичайну подію й далі працює як телефоністка.

ЗАМОВЛЕННЯ НА АВТОМОБІЛІ.

КЛІВЛЕНД. — Що бизнес трохи поправляється видно теж по тім, що на червень є замовлення на 70,000 Фордів, 70,000 Шевролетів і 60,000 Плімавтів.

„ЦЕРКЄВ В КРАСНЕМ УКРАІНСКІМ АРСЕНАЛЕМ".

Під таким наголовком містить „Газета Поранна" з дня 5. травня ц. р. малу одношпальтову новинку. В ній дословно читаємо таке: „В пятніцю, 28. квітня, під церквою в Краснім, пов. Золочів, знайшов якийсь хлопець під кришею церкви автоматичний револьвер марки Госпер. Хлопець сховав револьвер і пішов до дому, в якому якраз постерунковий Міхалевич переводив слідство. Завваживши, що хлопчина щось ховає, приказав собі знайдену річ звернути. Хлопець, даючи револьвер, заявив, що знайшов його під кришею церкви. Тоді комендант постерунку в Краснім, Белецький, і постерунковий Міхалевич пішли під церкву і перевели ревізію, підчас якої знайшли ще один револьвер системи „Наган", біля 100 стрілен, велике число протидержавних відозв, кілька чисел „Розбудови нації", „Сурми" і бюлетину українських націоналістів". Стільки то подала „Газета Поранна" про той здогадний „арсенал у церкві". Скільки в тому всьому правди, ми дуже добре знаємо, бо нераз уже доводилося нам читати подібні сензації польської преси. Цим разом подаємо ще одну таку „квітку" полюючої на сензації „Газети Поранної", яка робить з мухи — вола.

ВБИЛА НЕВІРНОГО ЛЮБОВНИКА.

Служниця Агафія Баранець з Крехова, пов. Жовква, залюбилася в Антоні Параді, який використав її моральо й матеріяльно, а потім хотів женитися з іншою. Доведена до розпуки, Агафія вбила його сокирою. Перед кількома днями станула за те перед львівським судом, який засудив її на три роки вязниці.

КРІВАВА ЗАБАВА.

В часі забави, яку влаштували на закінчення свята 1-го травня залізничники в Залучу, пов. Снятин, дістались на салю два снятинські різники, братя Чапельські, і зчинили велику бучу. В часі бійки 5 осіб потерпіли тяжкі рани, а одного різника мусіли відвезти до шпиталю.

СТАН ЗДОРОВЛЯ СТУДЕНТА НИЧА.

Польські джерела повідомляють: Стан здоровля студента Нича, якого, як відомо, застрілив за Янівською рогачкою аспірант Цесельчук у власній обороні, є тяжкий. Куля пройшла через мізкову кору, а виходячи назовні, оставила відломки. Їх унунули. Лікарі кажуть, що Нича вдасться вдержати при житті. Нич і далі відмовляється зізнавати. Він лежить у сепаратці під назором двох поліцаїв і поліційного агента.

НАПАД НА СВЯЩЕНИКА.

В ночі на 29 квітня ц. р. на гр.-кат. пароха з Торчинович (повіт Самбір), о. Прокопа Тиса, який повертався з сусідного села, напали якісь люди і побили палицями. о. Тис одержав чотири небезпечні рани і покровавлений останками сил доволікся до дому. Стан його грізний. На місце випадку прийшла поліція й арештувала кількох парубків.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

У Кальниці, повіт Ліско, Галичина, в домі зята, о. Комка, померла 22. квітня цього року п. **Марія Каштанюк**, мати гр. Івана Каштанюка, головного рекордового секретаря У. Н. Союза.

Покійна родилася в Підгайцях у 1859 році в домі міщанина Геви. Молодою вийшла заміж за Теофіля Каштанюка, консисторіяльного урядника в Юрі. Хоч повдовіла з восьмома малими дітьми, вспіла сімом, остальним при життю дітям дати відповідне виховання: один син був офіцером і погиб на італійськім фронті; другий є священиком у Львові; одна дочка є вчителькою на Лемківщині, друга вийшла замуж за лікаря, дві за священиків.

Особливо тяжкі переходи мала вона в часах великої війни, коли мусіла переходити з місця на місце, а рівночасно дбати, щоби діти вивести в люди.

Від якогось часу хорувала тяжко та переходила операцію. Підчас виздоровлювання занедужала тяжко й померла.

ЛЕТЮЧКИ УОН У САМБІРЩИНІ.

В Самборі знайшли вночі на 29 квітня ц. р. летючки, розкинені членами УОН у звязку з роковинами виконання присуду на Голоюда і Пришляку в Тернополі. Подібні летючки знайшли теж у сінях читальні „Просвіти" в Пинянах і в читальні „Просвіти" у Викотах.

ЩЕ ОДНА ЖЕРТВА ДОЛЯРОВОЇ ЗНИЖКИ.

В поїзді на лінії Старява-Львів їхав якийсь селянин, що прислухувався пильно, як у його передії розговорювали широко над скорим заломанням доляра. В одній хвилині цей селянин вийшов, відчинив двері і вискочив з поїзду. Згодом виявилося, що селянин, який намагався покінчити самогубством, це наш селянин Дмитро Масник, бувший американський емігрант. Масник призбирав собі на еміграції 6,000 долярів, а коли довідався, що доляр тратить на вартості з кожним днем, вирішив відобрати собі життя. Смертельно пораненого Масника з поломаними руками відвезли до шпиталю.

АРЕШТУВАЛИ АДВОКАТА.

В Станиславові на приказ прокуратора арештували адвоката, д-ра Рубіна. Йому закидають, що як секретар Союза Інвалідів допускався обманств.

СТРІЛЬНО РОЗІРВАЛО ГАРМАТУ.

З Букарешту повідомляють, що підчас маневрів під Фокшанами експльодувало гарматне стрільно, наслідком чого згинули 4 вояки, а трох тяжко покалічило. Стрільно вибухло внутрі гармати, яку розірвало.

ВБИВСТВО.

В Колодниці, пов. Стрий, у часі бійки, яка повстала між Іваном Когутом і родинами Нагірних та Мельників, побили Когута так тяжко, що він незабаром помер.

АМЕРИКАНСЬКА ВАЛЮТНА ПОЛІТИКА НЕМОРАЛЬНА.

На засіданню інтернаціональної торговельної палати у Відні представник Голяндії назвав валютну політику Злучених Держав неморальною. Назвав він її так тому, що Злучені Держави без причини зреклися золотого мірника своїх грошей і тим внесли замішання в міжнародню торговлю та фінансове життя цілого світа.

БЕЗРОБІТТЯ В ПОЛЬЩІ.

Безробітних, зареєстрованих у державнім уряді посередництва праці, було в усій Польщі 29 квітня 258,964, себто в порівнанні з попереднім тижнем зменшилося на 4,996 осіб. У Варшаві того дня було 21,450 безробітних, себто в порівнанні з попереднім тижнем менше на 36 осіб.

ОГРАБЛЕННЯ И ЗНАСИЛУВАННЯ ЖІНКИ.

29-літня Марія Якубова з села Малі Лясківці, пружанського пов. (Полісся), поверталась до дому з сусіднього села Березп. Раптом підійшов до неї якийсь невідомий чоловік і почав розмову. По дорозі він під загрозою револьвера ограбив жінку, забравши 30 зол., а потім... знасилував її. Відходячи, загрозив її вбити, якщо вона заявить про це поліції.

ЖАХЛИВА ПРАВДА.

Редакція львівського „Нового Часу" одержала ось-таке письмо галицького Українця, писане з совітського пекла до рідні:

„Дорогі Тату і Мамо! Лист Ваш я отримав, за котрий Вам дуже дякую, бо Ви мене своїми словами насилили. Дуже радію Вашим листом. **Тут у нас така біда, що вже гірше бути не може; люди з голоду вмирають денно по 8—9 душ; один другого ріжуть і їдять. Страшно вечером куди вийти, а дитину пустити в день, бо зловлять і заріжуть. Не думайте, що може я Вам щонебудь глупого пишу. Пишу живу правду.** Наприклад, я цілу ніч стою на морозі за сторожа і за те одержую 30 дека хліба; тим хлібом ми ділимося всі: жінка, двоє дітей і я. От як ми тут живемо. Щоби ще щонебудь до того хліба, а то тільки отой хліб, і то послід і всяка паскуда. Бо гарний хліб забирає казна, а люди їдять послід. За заробітком ніхто тут не питає, а лише за хлібом, бо **у нас роблять, але не платять, так як на панщині!** Одяг і обува дуже дорогі, чоботи 15 червінців, і їх нема; корова 300 червінців, і коров теж нема, бо з голоду вирізали. А хліб один сотнар (100кг.) 120 червінців, але це дуже трудно пошукати. Я таки буду старатись приїхати до Вас; буду виробляти пашпорт і приїду до свого рідного гніздечка, як тільки випроцесую свою платню, ту, яку мені винні. Я тут за сторожа нічного в колективі. Жиємо дуже погано, та трохи ще краще від інших, що тут живуть, бо я отримую 30 дека хліба на добу, а інші нічого. Запаковуючи лист, я довідався, що коло нас одна жінка зїла 2-річну дитину.

Прим. ред. „Нового Часу": В міжчасі — як довідуємося, — написала жінка автора листа, що ГПУ його арештувало та що вона не знає, що з ним дальше сталося.

ПОЛЬЩА Й НІМЕЧЧИНА ШУКАЮТЬ ПОРОЗУМІННЯ ЗА ЦІНУ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

ПІЛСУДСЬКИЙ ДАЛІ МРІЄ ЗАХОПИТИ ЩЕ БІЛЬШЕ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ.

Німеччина готова пособляти Польщі, щоб лише добути собі „Коридор".

ПАРИЖ (Франція). — Тут поширилася сензаційна вістка, що між Польщею та Гітлером настало порозуміння в справі дальшого походу Польщі на українські землі. За піддержку Німеччиною Польщі в її заборчих намірах у напрямі до Чорного моря Польща готова піти на певні уступки в справі данцігського коридора. Кажуть, що большевики про ці пляни Гітлера й Пілсудського знають, а тому не вірять Польщі, хоч і підписали з нею пакт про ненападення й взаємну гарантію своїх кордонів.

Французи обурені плянами Польщі порозумітися з Німцями й уважають їх політичним ходом Пілсудського проти почвірного порозуміння Франції, Німеччини, Італії й Англії. Як відомо, Польща і мала антанта рішучо противляється такому порозумінню, бо в нім є пакт, що допускає ревізію кордонів, чого Польща найбільше боїться. Крім того Польща ображена тим, що, не зважаючи на її 33-міліонове населення, Франція не рахується з нею як з великою державою. Тому Пілсудський старається знайти порозуміння з Гітлером, щоби поставити Францію перед доконаним фактом.

Та, не зважаючи на всі польські інтриґи проти почвірного договору, в Парижі переконані, що такий договір нарешті буде підписаний. Він уже до певної міри змінений, щоб можна було погодити всі чотири держави, які мають цей почвірний союз скласти.

КИТАЙЦІ И ЯПОНЦІ ПРИМИРИЛИСЯ.

ТЯНДЗІН (Китай). — У Таку підписано перемиря між представниками китайського та японського воєнного командування. Згідно з перемирям китайські війська лишаються на теперішніх своїх позиціях уздовж залізниці Пекін-Лютай і до моря. Японські війська поволі відтягнуться з північного Китаю за китайський мур у Манджурію.

Японське командування буде патрулювати відділами своєї армії та воєнними літаками „невтральну" частину північного Китаю й пильнувати, щоб Китайці дотримували умови перемиря. Покищо ніякого політичного договору між Китаєм та Японією нема.

КЛИЧУТЬ ПОВЕРНУТИСЯ ДО ЗОЛОТОЇ ВАЛЮТИ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — На конґресі інтернаціональної торговельної палати з ентузіязмом витали всіх бесідників, які обстоювали скорший поворот усіх держав до золотого валютового мірника. Фаховці кажуть, що знесення золотої валюти викликає лише фінансовий хаос і позбавляє державу можности контролювати свою власну валюту.

Практика багатьох держав показала, що скасування золотої валюти ніде не принесло поліпшення економічно-фінансового життя, а навпаки, ще більше заплутало його.

ЗАПОВІДАЮТЬ НЕУСПІХ ЕКОНОМІЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ЛОНДОН (Англія). — Ґазета „Ді Лондон Таймс" каже, що справа міжнародніх воєнних боргів буде одною з найголовніших перепон до успішного ходу праць світової економічної конференції. Тому, на думку ґазети, в першу чергу має бути вирішена ця справа.

СТИМСОН ГОЛОВОЮ РОЗЕМЧОЇ КОМІСІЇ.

ПАРИЖ (Франція). — Згідно з льокарнським договором має істнувати роземча комісія для полагодження ріжних непорозумінь між Францією та Німеччиною. За порозумінням обох держав на голову цеї комісії запрошено бувшого секретаря стейту Злучених Держав, Стимсона.

ДИКТАТОРИ НІМЕЧЧИНИ ГРИЗУТЬСЯ МІЖ СОБОЮ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Непорозуміння між Гітлером та його міністром економіки й хліборобства, Гуґенберґом, лідером націоналістів, усе зростають. Цими днями трохи не дійшло до кризі уряду й лише фон Папен уратував Уряд від кризі. Непорзуміння виникають через те, що гітлерівці ведуть шалену боротьбу проти окремих націоналістичних діячів, викидаючи їх з відповідальних становищ, а також проти націоналістичних організацій.

Гітлер прийшов до влади лише при допомозі націоналістів, але тепер почав боротьбу з ними. Становище Гуґенберґа погіршується зростом дороженечі на харчові продукти через його політику зробити хліборобство популятним.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАМІТНИЙ ПРОЄКТ

Адміністрація приготовляє для конґресу проєкт закона, що називається „Проєкт Закона про Оживлення Краєвого Промислу", бо, на її думку, має він наново оживити промисли Америки. Проєкт є дуже добрим мірилом намірів і заходів уряду, щоб добути край з теперішньої кризи.

Проєкт, видимо, спирається на теперішню економічну систему. Він признає, що продукцією має кермувати приватна ініціятива, що потрібні для вжитку річи мають виробляти фабрики, які є приватною власністю й під її зарядом. Проєкт признає, що орґанізатори промислу йдуть до бизнесу для приватного зиску, що зиск є головним мотивом нинішнього економічного життя.

Як другу засаду народньої господарки признавано засаду вільної конкуренції. Донедавна цю засаду признавано без ніяких обмежень: кождий приватний бизнесмен мав право побивати другого, як міг. З часом люди добачили хиби необмеженої конкуренції; робітники побачили, що конкуренция відбивається звичайно на обниженню заробітної заплати, а підприємці теж терпіли через конкуренційні перегони в продукції.

„Проєкт Закона про Оживлення Краєвого Промислу" виходить з того досвіду та радить ще далі обмежити свободу конкуренції. Конкуренція не сміє обнижати заробітної заплати робітників, ані викидати їх з роботи; промисли мають бути орґанізовані так, щоби робітники мали постійне заняття та заплату, яка давалаб їм можність жити вигідно. Конкуренцію мається вести так, щоби вона не нищила й не дезорґанізувала народньої господарки, але їй помагала і її скріпляла; вона має опиратися на повній інформації щодо потреб народу й можливости збути вироби.

Хоч проєкт виходить із заложення, що господарське життя краю має спиратися на приватнім підприємстві, то всетаки він радить урядови мішатися до продукції, через починання щирокиx публичних робіт.

Проєкт, як видно, не має в собі нічого революційного: він не задумує робити ніякого перевороту в американській суспільности. Та всеж він є виразом серіозної постанови адміністрації зробити все можливе в теперішній системі, щоби зарадити лиху, яке з неї вийшло. Тому треба бажати ухвалення проєкту та переводження його урядом усею силою.

КОРИСТАЙМО З ТЕПЕРІШНЬОГО ПОЛІТИЧНОГО ПОЛОЖЕННЯ.

(Оригінальний допис до „Свободи").

II.

Новий „пулковніковский" уряд мусить передовсім далі боротися з поваленими вшехполяками, з котрими і досі має немало клопоту. Розвязує їм сотні всіляких товариств, робить ревізії, конфіскує часописи і т. д.

Нам розвязано на Волині сотні читалень та кооператив, а в Галичині (поминувши вже розвязані ще вшехполяками „Січи") далі розвязують раз-у-раз „Луги" чи „Соколи".

Подібне робиться з „Обвєполєм" (Обуз вєлькєй Польскі), якому на „Поморжу" розвязано майже всі товариства.

Отже „санатори" мають в вшехпольською партією досить роботи — тому й бідним „меншостям національним" не присвячують стільки уваги, як би хотіли. Але і без вшехпольських „скорпіонів" мусять ті меншости витерпіти чисте пекло. Та всеж таки повинні ми памятати, що — як кажуть Поляки — **„нєма ніц злеґо, цо би нє моґло выйсьць... на єще ґорше".**

З тим треба числитись і робити все можливе, щоби скріпити та поширити наші інституції, щоби вигубити анальфабетизм, щоби якнайбільше поширити між нашим народом нашу українську пресу, бо нашим народнім нещастям є не лише це, що так страшно багато є у нас неписьменних, але і це, що і більша, ба — переважна часть письменних читати не хоче, українських ґазет не передплачує, українських книжок не купує.

А книжка в хаті, до того добра, патріотична книжка — це і розрада, і порада, і піддержка на дусі у тяжкій життєвій хвилі. Наш знаменитий письменник д-р А. Чайковський казав мені, що коли прийде на нього яка жура, то тоді, щоби її розігнати, він бере до рук славну книжку В. Короліва-Старого **„Чмелик"*),** а тоді журу забуде і серце скріпить та нової охоти до життя набере.

*) „Чмелик", 418 сторін, біля 200 образків, ціна $1.50. Адреса: Vasyl Koroliv Staryj, Melnik 163 III, Tschechoslovaquie.

Колиж іде про це, щоби бути приготованими на всякі грозячі нам небезпеки, то треба нам взяти на увагу ось що:

Відносини в большевії і в теперішній Німеччині учать нас, що є можливі в 20-му віці і такі ради боротьби проти політичних противників, котрі нам перед **30** роками і на думку не могли прийти. Вертаються часи найтемнішого середньовіча. В большевії — мордують тисячами людей, котрі є лише хочби запідозрені за це, **що думають інакше** ніж власть імуща шайка, — в Німеччині тисячі людей позбавляють хліба і виганяють зпосад, з роботи, лише за це, **що належать до іншої раси,** хочби вони не знати як були заслужені для німецької культури або промислу.

В большевії давно вже викинено з бібліотек і понищено книжки, котрі не подобаються своїм змістом большевицьким головачам.

І на привелике диво таке сталося — але з більшою театральністю — в Німеччині, де недавно спалено на публичних місцях сотки тисяч томів книжок, що їх написали німецькі Жиди, Німці жидівського походження, або хоч би й родовиті Німці, але не в тім дусі, який подобається гітлерівцям.

Зокрема твори, що стоять в обороні працюючого народу і подають йому способи оборони проти визиску, стягнули на себе найбільшу ненависть гітлерівців, і вони помандрували в полумя запалених на публичних місцях костирів.

І так у самім Берліні на площі перед оперою спалено недавно у годині 12 в ночі при світлі смолоскипів і при звуці орхестр більше як **вісімдесять тисяч книжок,** і то не лише соціялістичних авторів, як Маркса, Лясаля та Енгельса, але і таких письменників як Тома Ман, оба Цвайґи, Васерман та інші.

Що ті, котрі скидали накупу ті книжки та поливали їх нафтою — не знали змісту тих книжок — це більше як певне. І хто це палив німецькі книжки високої вартости — чи може Французи?

Ні! Це робили самі Німці, котрі взялися за „відчищування німецького духа!"

Колиж у такім культурнім краю як Німеччина є щось подібне можливим, — то чогож можемо сподіватися по Польщі, котра вже так задемонструвала свою культурність та почуття права, як у 1930 році своєю преславною „пацифікацією"?

Тепер однак, маючи такі „світлі" приміри, як ось нпр. той у Берліні, перед собою — ануж би їм захотілось нищити і ту нашу невелику культуру, яку ми собі великими зусиллями збудували — то хто їм що зробить? Когоб вони мали властиво встидатися? І так вже недавно суд у Чорткові сконфіскував **„Чорну Раду"** Куліша, книжку, що призначена шкільною владою (польською!) на обовязкову лектуру в середніх школах. Той самий суд почав воювати і з **„Тарасом Бульбою"** М. Гоголя, котра то повість уже перед пів століття зістала перекладена на польську мову!

Отже „файних" річей могли би ми сподіватись — коли би верховна влада в Польщі попала в руки таких Стасів Ґрабських, котрі й досі не можуть віджалувати, що, будучи при владі, не знищили якнайбільше інституций „пшеклєнтих Русінув'".

Що санаторські наслідувачі Ґрабських не взялися покищо до таких звірських метод — то стоїть тут на перешкоді іще одна важна обставина:

Маршал **Пілсудський не зрікся** ще — як з усього видно — і досі нового **походу над Дніпро,** або навіть аж до Одеси. Колиб зрікся — не піддержував би й досі у Варшаві „головного отамана" Андрія Лівицького та його „ґенштабів" і паризького його орґану, „Тризуба".

Біля 300 бувших петлюрівських старшин є приділені до польського війська, і це не є ніякою тайною. Це вистане на першу старшинську кадру для Наддніпрянщини.

Насячи такі пляни за пазухою — не може Пілсудський занадто попускати своїм урядовцям у боротьбі „з рускім елементем". Колиж вони і досі не взялися до цілковитого виконання задушевних плянів вшехпольських — то це маємо завдячувати і тому, що Пілсудський і досі не хоче зріктися своїх наддніпрянських плянів, знаючи, що лише відірвавши велику Україну від Росії — зробить ту останню назавжди нешкідливою для Польщі.

А коли так справи стоять, то нам треба за всяку ціну використати теперішнє наше положення, а хоч воно цілком не є світле — то не забуваймо на те, що може бути ще гірше. Позитивна, органічна праця в краю і підпирання її американськими братами — це наш клич.

Хто знає, що може принести завтрішний день — тож користаймо відповідно до сил наших із сьогоднішньої днини...

Юрій Горовенко.

ЯКА КРАСА!

Яка краса, як чорна хмара
Обляже небо весняне,
А вітер буйний тую хмару
Бог зна куди жене, жене!...
Як любо слухать грім весняний,
Яка у хмарах тих краса,
В ту мить, як блискавка крилата
Мов випереже небеса!
Як молитовно тихо всюди
В цю мить, як грім зарохкотить
І в перших каплях одностайно
По листю дощ зашелестить.
Як любо глянути довкола,
Яка нєзрівнана краса,
Коли на зелень ізумрудну
Повисне краплями роса
И мов міліони самоцвітів
Заграє барвами у ній,
Як сонце знову засіяє
В блакиті чистій весняній!

П. Т.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, 3. червня, в годині 7.30 ввечір, під ч. 435 Мейн ул. Проситься членів прибути на означений час, а довгуючих проситься хоч в части сплатити свій дов, бо інакше будуть суспендовані. Котрі члени хочуть змінити свої грамоти нехай принесуть на мітінґ свої старі грамоти. Котрих членів діти ще не є в У. Н. Союзі, проситься вписати на тім мітінґу, а котрих вже мають 18 літ, то проситься принести діточу грамоту і підписати аплікацію до старших членів. — Іван аҐбрилович, пр.; Гнат Ничка, кас.; Іван Ількович, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 96, повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що мітінґ, котрий припадає на 4 червня, відложено з причини Зелених Свят на неділю, 11 червня, в годині 2-ій пополудни, в гали церковній, 7 Карсон ул. Кождий член має явитись, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени, коли не вирівнають своїх залеглостей, будуть суспендовані. Делеґат здасть звіт з 18 конвенції У. Н. Союза. Будемо принимати нових членів без оплати вступного. — Дмитро Василик, секр.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

„ЦІКАВІ НОВИНКИ".

Редакціям українських ґазет часто приходиться чути домагання „цікавих новинок".

Американські ґазети, що вийшли по американськім святі з 30. травня, принесли цілу китицю таких новинок: Ґонмени вбили хлопця й ранили пятьох хлопців; син убив батька; вбийник поповняє самогубство; „голдоп" у шікаговських готелях; і таке інше.

Багато з цих новинок поміщено на перших сторінках ґазет як спеціяльно цікаві новинки. І такими вони є для багатьох читачів. Та чи добре є для ґазети йти за політикою поміщування таких новинок багато й на визначнім місці?

НЕЗГОДА В ДОМІ.

Недавно писалося, що англійський кабінет міністрів не має одної думки про мита на чужі товари. Потім донесено, що вони вже якось погодилися на одну політику, але зараз потім пишеться, що вони не мають одної думки про те, чи Анґлія повинна заплатити рату воєнних довгів, чи повинна заявити, що її не платить.

Питання порадности заплачення рати воєнних довгів певно менше основне, ніж питання мита. А всетаки й воно викликує суперечні рішення в зборі людей, котрі певно є знавцями таких справ.

Це донесення звучить як осторога для всіх нас, які знавцями не є, щоби ми з деяким більшим поважанням відносилися до знання та не збиралися розвязувати кожду справу так собі від руки.

„ІҐНОРАЦІЯ И АРОҐАНЦІЯ".

Один з найповажніших анґлійських тижневиків, „Обзервер", з приводу візити гітлерівського висланника в Анґлії написав таке, що з того й наші люди можуть читати собі між стрічками виразну осторогу.

Пише „Обзервер" в ображенім тоні проти Гітлера за те, що цей вислав як висланника до Анґлії чоловіка, який не знає анґлійської мови і який не знає анґлійського народу.

Широко відомий у ґазетярському світі редактор „Обзервера", Ґарвин, затитулував свою статтю з цього приводу: „Іґнорація й ароґанція". Ґарвин робить з іґнорації Розенберга висновок, що й уряд Розенберга виходить з висновку про вищість німецького уряду понад усе в світі. Думку про таку вищість Ґарвин називає шарлатанством.

Можна з думкою Ґарвина годитися й не годитися, але не можна втекти від факту, що висилка такого представника і його поведення глибоко образили тих Анґлійців, яких цей висланник мав позискати для нового уряду.

РОЗЛОМ КАПІТАЛІЗМУ.

Багато нині говориться про упадок нинішньої системи, яку звичайно називають капіталізмом. Люди, які хотіли би добачити такий упадок, шукають ріжних признак цього упадку. Вони часто послугуються порівнанням признак упадку капіталізму з признаками упадку старинної римської імперії.

Та, здається, не було ще такої признаки упадку системи, як видовище найбільшого банкира Америки і, можна сказати, всього світа, котрий не хоче платити податку на удержання того ладу, в котрім він є будь-що-будь глибоко заінтересований.

—o—

Гліб Лазаревський.

ГЕТЬМАНЩИНА

(Проф. Дмитро Дорошенко. Ілюстрована історія України 1917 — 1923 р.р.).

(13)

Це мало за наслідок подвійність і тим самим заплутаність грошевої системи (карбованці й гривні) і відпирання російської грошевої системи, російського рубля.

І даремно міністерство фінансів, одною рукою запроваджуючи таку грошеву українську систему, другою — видавало закон з дня 17 серпня 1918 року про обмеження ввозу на Україну російських грошевих знаків, „щоб захистити Україну від наводнення російськими грошевими знаками", як зазначує шановний автор на стор. 274, — утворення грошевої системи на Україні в карбованцях лише зміцняло обіг на Україні російського рубля.

Не даремно в самостійній Українській Державі 14 грудня 1918 року курсувало як цілком повноправних грошевих знаків українських на суму біля 8 міліярдів карбованців і російських на суму до 10 міліярдів рублів (Л. Леманов: „Финансовая политика Украины", г. Кіев, 1919 г., стор. 49).

Далі згадує шановний автор за договір — валютну згоду — поміж Україною та Австро-Угорщиною й Німеччиною.

Алеж договір цей, як усім відомо, складено було ще за часів Центральної Ради, а за часів гетьмана було лише підписано його.

І не згадує вже шановний автор зовсім за поновлення цієї валютної згоди 10 вересня 1918 року на умовах значно гірших і тяжчих для України, ніж перша.

І всі монополі, за які згадує шановний автор, правда, фактично запроваджено вже за гетьманату, але це спадщина від уряду Центральної Ради.

Як одно з великих досягнень гетьманського міністерства фінансів згадує шановний автор про заснування Державного Земельного Банку, підкреслюючи, між іншим, як нібито цілковиту новину утворення в цьому банку меліораційного кредиту.

Безумовно, меліораційний кредит — це була новина, але слід булоб додати, що перші кроки по утворенню цієї новини було зроблено ще 30 листопада 1917 року за часів ґенерального секретаря фінансів Мазуренка.

Не зайве зазначити, що Державний Земельний Банк було засновано не для того, щоби провести земельну реформу у великому маштабі на користь малоземельному та безземельному селянству, ні, всі його операції мусіли бути збудовані на добровільности обох сторін — і продавця, і покупця — за індивідуальними оцінками. Зрозуміло тому, що банк цей і в теорії не міг бути корисним для тієї частини селянства, яка справді потребувала землі. А щодо практики, то відомож добре, що цей банк було засновано, було призначено увесь штат з доброю платнею, але протягом усього часу свого існування він не провів і одної операції, навіть виготовлення всіх паперів його було закінчено вже за часів Директорії, коли нікому вони не були потрібні по скасуванню, зрозуміло, банку.

Автор книжки „Финансовая политика Украины" (7 ноября 1917—4 февраля 1919 г.), г. Кіев, 1919 г.), Л. Неманов, один з найближчих співробітників п. Ржепецького, і який, зрозуміло, незабаром цілком перейшов до табору визнавців єдиної неподільної, так каже за діяльність гетьманського міністерства фінансів, в якому брав безпосередню участь: „В общем украинскій расходный бюджет можно схарактеризовать, как бюджет чрезвычайно расточительный, не считающійся с фактическим состояніем средств казны" (стор. 166 цитованої книжки).

Справді, коли обізнатися добре з фінансовим станом Української Держави, навіть за даними на стор. 278—282 історії шановного пана професора, то не може не кинутися в вічи дефіцит на протязі 7 місяців у 3,800 міліонів карбованців.

Міністерством торгу й промисловости керував п. Сергій Гутник, колишній голова одеського біржевого комітету, Жид по національности, діяч протофісу, не дуже близький до українства.

Шановний автор примушений з 18 сторінок, присвячених роботі гетьманського міністерства, аж 5 виділити роботі цього міністерства за часів Центральної Ради — очевидячки, щось тоді та було зроблено.

Не згадує тільки, на жаль, шановний автор деяких кроків гетьманського міністра, як, наприклад, скасування української закордонної делеґації, що її було утворено з великими трудностями за часів Центральної Ради, і що мала на увазі зробити за кордоном потрібні для України замовлення, обізнатися зі станом тамошнього ринку, тамошніми цінами; далі скасування Державно-торговельної палати, кроки, які були дуже на користь Центральним Державам і дуже на шкоду Українській Державі.

Шановний автор, зазначуючи про складення нового торговельного договору України з Центральними Державами на зміну „Господарського Договору" з дня 23 квітня 1918 р., каже, що він не мав даних, наскільки було запроваджено до життя постанови цього договору, бо не мав змоги використати книги О. Андерсона, одного з учасників заключення цього договору, „Внешняя торговля Украины в 1918 году", виданої в Київі ніби 1918 року на підставі українських та німецьких матеріялів (стор. 306).

Ця книга лежить перед нами, видано її в Київі, тільки не 1918, а 1919 року, автор її — один з видних співробітників міністерства торгу й промисловости, великих російських фахівців, який теж згодом цілком отверто визнав велику, єдину, неподільну Росію, — зазначує, між іншим, що новий торговельний договір був значно тяжчий та шкідливіший для України, ніж складений за часів Центральної Ради (стор. 150).

Взагалі ця книжка на 343 сторінки виключно фактичного та цифрового матеріялу, опертого на українські та німецькі дані, являє собою суцільний акт обвинувачення проти гетьманського міністерства торгу та промисловости, проти політики міністерства, якою керував сам міністер.

Міністерством продовольчих справ попереду керував Ю. Соколовський, колишній діяч Полтавського Ґуберніяльного Земства, людина зовсім неприхильна до ідеї самостійної України, але коли задуже вже розквітла спекуляція в продовольчих справах, він повинен був уступити свою теку відомому — С. Гербелеви. Пан С. Гербель до того часу був „уповноважений українського уряду при австрійському вищому командуванню в Одесі, а перед тим головноуповажнений по постачанню армій румунського фронту, колись харківський ґубернатор, земельний власник на Херсонщині (знову український громадський діяч не національного напрямку!). Був відомий, як дуже чесний і енерґійний адміністратор, завзятий ворог хабарництва й усяких зловживань та надужить урядовців". Так характеризує його шановний автор на сторінці 65. Забув лише додати шановний автор, що п. С. Гербель був ще й російським міністром земельних справ за царських часів.

При цьому призначенню шановний автор уже зовсім не дивується, як, мовляв, можна колишнього царського міністра запрошувати на міністра Української Держави.

Зайве й казати, що це був свідомий ворог усього українського, людина цілком російської орієнтації й цілком отверто ворожа до самостійности України.

У цитованій вище своїй книзі п. Андерсон так каже щодо політики міністерства продовольчих справ: „Зі слів одного дуже видатного діяча цього міністерства політика ця головно полягала в масовій видачі дозволів на вивіз цукру й узагалі продуктів і скоріше повинна булаб зацікавити дослідувача службових злочинів, ніж економіста" (стор. 72).

(Далі буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

УКРАЇНСЬКІ ВИРОБИ НА ПОЛЬСЬКІЙ ВИСТАВІ.

Я довідалася, що від 18 до 22 травня буде уряджена в Сейнт Пол, в „Інтернешенел Інститут", польська вистава. Знаю з давнього досвіду, що Поляки виставляють на таких виставах українські мистецькі твори як польські. Тому я пішла на ту виставу з цікавости, щоби переконатися, чи і тим разом не будуть хвалитися Поляки нашою культурою. А пішла я ще й тому, що було проголошено, що виставлені річи відійдуть на світову виставу в Шікаго.

На виставі я побачила, як того й надіялася, повно українських вишивок, килимів і гуцульських виробів. Над ними виднів напис „Польща на Гуцульщині".

Приступаю до одної пані, Польки, котра мала надзір над тими річами, і питаю, які це річи. Вона каже, що це польські й прийшли з Польщі та призначені для шікаґовської вистави. Коли я їй пояснила, що це українські річи, вона не хотіла признати мені слушности. Тоді я пішла до президентки цього інституту, котра знала українські вироби з попередніх українських виставок. Приходжу з президенткою до Польки і ще раз питаю про те, які це виставлені вироби. А коли Полька заявила, що це польські, президентка відповіла, що це не є польські, а тільки українські. Тоді Полька заявила, що вона родилась в Америці і не знає ні польських ні українських виробів, але поставили її біля тих річей і сказали, що це польські вироби. А тому, що її обдурили, вона вже більше стояти не буде. І покинула свою службу.

Нас було тоді три українські жінки, підписана й громадянки: Процайова і Кузикова. Нас обступили Поляки і кажуть, що ми не повинні робити замішання на польській виставі. Ми їм відповіли, що їх жде ще більша несподіванка в Шікаго, якщо вони схочуть позеличатися на Світовій Виставі творами українського мистецтва.

Отсе подаю до публичного відома, щоби наш Виставовий Комітет у Шікаго звернув на це увагу.

Параня Коцюба,
Сейнт Пол, Мінн.

—o—

У СПРАВІ ОРҐАНІЗАЦІЇ ЛІҐИ КЛЮБІВ.

In regard to Wallace Yaremko's article concerning the "League of Ukrainian Clubs," and believing it to be fine idea, I'm enclosing the name of our club, Ukrainian American Catholic Youth Association of Chester, Pa.

Walter Matkowske, Pres.,
3010 W. 3rd St.

Any communication may be sent to the president.

Sophie M. Cello.

ПРИЗНАННЯ ВІД ЧИТАЧА ДЛЯ ДОПИСУВАЧА ПОЕТА.

Хто це й чим трудиться М. Костишин, що пише поезії в „Свободі"? Він заслугує собі на пошану від нас за це, що складає такі гарні поезії до Українців.

S., S., член відділу У. Н. С., відділ 361.

(Гр. Костишин є робітником. Живе в Джемейці, на Лонґ Айленд. — Ред.)

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Український Павільон вабить своїх і чужих.

„Український Павільон!" „Юкрейнієн Павільон!" — викрикує провідник до всіх безнастанно всідаючих і висідаючих гостей. За „босом" „бос"; один приходить, другий відходить. „Юкрейнієн Павільон" є терміновою стацією. Від „Юкрейнієн Павільон" до „Солджерс Філд" то так, якби від Карпат аж по Кавказ — ціла довга Виставова Площа. Той, хто Виставу переїхав здовж, може собі запамятати або не запамятати ті ріжні будівлі, котрі він бачив, як їхав. Але він не забуде ні „Солджерс Філд", ні Юкрейнієн Павільон", так як не забуде той, хто їде з Ню Йорку до Шікаго, ні своєї першої, ні своєї кінцевої стації, хоч може забуде, як і не всі, то більшість тих стацій, котрі він минав у дорозі.

Але не тільки тому кождому впадає в око ця наша Українська Хата. Тепер, коли вона вже назверх геть чисто готова, до найменших своїх подробиць, можна без переборщення положити рурку на серце і голосно сказати, що вона випала гарно, дійсно гарно, дійсно чепурно, дійсно так, як кожному Українцеви могло би було хотітися, щоб вона була випала. Це є хата українська, типово українська: мила, тиха, привітна. Відомий американський журналіст пан Флойд Гібонс три дні тому спинився в захопленню перед нами. На Павільоні ще не було напису. „Та цеж Україна!" — скрикнув він і вбіг, увесь зворушений, до середини. Почав шукати за представниками нашої Корпорації. Д-р Сімінович питається його: „По чім ви догадалися, що це Український Павільон?" — „Пане ласкавий, таж я зїхав всю Україну! Я як тільки побачив цю вашу хату то вже знав, де я є".

Одинокий зі всіх павільонів на Виставі, наш, найпізніше зачатий, вже гарно обріс зеленою муравою, веселими кущами, стрункими зеленими тополями. Шікаґовська американська преса, котра тепер багато пише про Виставу, ніколи не оминає похвалитися нашим Українським Павільоном. Цей Павільон уже займив своє постійне місце серед „бюти спатс оф ди експозишен". Ще й не всі українські газети Америки помістили знимку з нашого Павільону (хоч кліші їм вислано), а вже вся американська преса Шікаго поспішилася показати його своїм читачам на гарному видному місці, як одну з найбільших; так, панове, одну з найбільших оздоб цілої Світової Вистави в Шікаґо.

Але зверха, як зверха. Дійсні чуда чекають на нас у середині! Головна Галя, майстерно розмальована о. Верховським та паном Катамаєм, робить чаруюче враження. Тут тисячлітня українська культура несподівано бере гостя в свої мягкі, високо естетичні, чулі обійми. Віддих далекої Геляди, відсвіжений на наших, більше північних просторах, пересіяний через всі наші тисячлітні пригоди й лихоліття — тут раптом вас обгортає, вас пробиває, вам лоскоче серце і дух.

А по Хаті — скрізь великі, ще нерозшиені пакунки: то різьби Архипенка. Ось їде „трок" з народним мистецтвом. Ось засапаний гонець від „Вестерн Юніон" такому самому, а може ще й більше засапаному директорови Українського Ділового Комітету подає телеграму. „Ну, слава Богу! Вже їдуть експонати від наших малярів з Парижа".

Там ззаду метушаться робітники, майстри, малярі, артисти, співаки, танцюристи, концесіонери — чистий „Сорочинський Ярмарок!" Кого тут тільки нема! Тут і Авраменко, і Бабенко, і Чутро, і д. д. В. Левицький і Ревюк, і Карпаторусини, і православні, і католики і протестанти, і світські і духовні, і гетьманці, і УВО, і оборонці. Тут ходить Якібюк зі своїм гуцульським виглядом. Тут усі; тут уся Україна, без усіх ріжниць.

Наш Павільон відкривається в суботу, разом з усіми іншими павільонами, разом з цілою Виставою. Але це відкриття неформальне, так як неформальне відкриття всіх інших павільонів. Ніхто ще не готовий. То наше щастя, бо не готові ще й ми. Але за який тиждень, або за десять днів, уже будемо мусіти бути готові!

Ukrainian Chicago World's Fair Exhibit,
9300 Cottage Grove Ave.,
Chicago, Ill.,

—o—

ASTORIA, L. I.

Приступають до Ліґи Українських Молодечих Клюбів.

To the success of Mr. Yaremko's organization of the League of Ukrainian Youth Clubs, I, in behalf of the American and Ukrainian Junior Nationalists of Astoria, Long Island City, affix signature for membership in the League.

Our President is Mr. Dan. Howryletz, 41 Astoria Avenue, Astoria, L. I. C.

William Senenko, Rep.

—o—

КОГУС, Н. Й.

День Матері.

Заходом місцевого відділу Союза Українок було відсвятковано дня 14 травня „День Матері".

На Службі Божій члениці товариства стали в ряд, а о. І. Шуховський відправив молебень і панахиду та виголосив принагідну проповідь.

Вечером відбувся святочний концерт, получений з представленням п. н. „В мамин день", Іванни Блажкевич. Представлення відіграли діти „Рідної Школи" під управою місцевого вчителя, п. В. Львівського. Зі старших брали участь у представленню д. П. Гуреш, п. М. Вареница й панна М. Задра. Друга частина свята була виконана самими жіночими силами, крім реферату о. Шуховського. Хор Союза Українок і „Ще не вмерла" закінчено свято.

Декламації, відповідні до дня, виголосили: п-на Ю. Сташко від української молоді й пані Т. Постоловська. Відчит мала пані. О. Коник. Гимном Союза Українок і „Ще не вмерла" закінчено свято.

Признання належиться нашому жіноцтву за працю вряждення цього свята, бо святкуючи такі свята, даємо гарний примір нашій молоді. Зокрема уряд товариства складає подяку о. Мусійчикови і проф. М. Гайворонському за гимн, який є гордістю нашого жіноцтва.

Свого часу святкувало жіноцтво й память О. Басарабової, про яке, на жаль, ніхто не зробив бодай маленького допису — хоч були такі, що обіцяли це зробити.

Свій.

Батько (до сина): Чи ти вже призадумувався над тим, що будеш робити, як здаш іспит?

Син: Певно, передовсім буду дуже дивуватися.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ХОЧУТЬ ВІДНОВИТИ ХОР О. КОШИЦЯ.

(Допис з Праги).

В грудні 1931 р. в Празі заснувалося „Товариство приятелів української пісні в Празі", що має на меті плекати й пропаґувати українську музику взагалі та українську пісню зокрема. Одним із завдань Товариства є також відновлення капелі Олександра Кошиця. До Товариства вступили, крім багатьох членів, що перебувають у Празі та в ЧСР, взагалі з визначних українських діячів, й багато чільних чеських музиків (проф. Й. Ферстер, проф. З. Неєдлий, проф. Я. Кржичка й ін.). На чолі Товариства від самого початку став проф. Й. Б. Ферстер, президент Чеської Академії Наук та визначний чеський композитор і музик-педагог.

Протягом 1932 р. до Товариства вступило багато нових членів, в тім числі багато українських мистецьких сил, що перебувають у Празі. В 1933 р. Управа Товариства остаточно склалася в такому вигляді: Голова Товариства — проф. Ферстер, його заступник — інж. А. Галька (голова Тов. інженирів в ЧСР), скарбник — д-р Я. Левенбах, секретар (адміністратор) — в. о. доц. Ф. Стешко; члени управи: проф. З. Неєдлий, проф. С. Дністрянська (відома українська піяністка) та інж. П. Цисар. Крім того на голови ріжних комісій при Товаристві вибрано такі особи: а) Ревізійної Комісії — д-ра В. Гофмана, б) господарської — інж. М. Трепета, й в) на заступника голови культурної комісії — проф. В. Щербаківського.

Управа ухвалила на майбутнє провадити працю Товариства в такий спосіб:

1) Уладжувати інтимні сходини членів Товариства та їхніх гостей, на яких подавались би зразки української інструментальної й вокальної музики як старої, так і модерної;

2) Допомагати морально заснованому в Празі українському хорови під орудою пані П. Щуровської-Росіневичевої;

3) Облекшити можливість для чеської хорової організації включати до програм своїх концертів також українські композиції, і в тій цілі звернутися до цих організацій з відповідними пропозиціями та інформаціями;

4) Провадити акцію до здійснення основної мети Товариства: відновлення Української Капелі під орудою Ол. Кошиця.

Дня 22 квітня відбувся зі солідним мистецьким та добрим матеріяльним успіхом концерт українського хору під орудою пані Щуровської й тим положений був початок нової праці Товариства. Від співчуття щирої допомоги як моральної, так і матеріяльної якнайширших кол українського громадянства залежатиме дальша праця й розвій цієї, такої потрібної для поширення знайомства з багатими скарбами української культури між чужинцями, організації. „Зпевем к срдці, срдцем к власті!" (Співом до серця, серцем до батьківщини!) Хай це гасло чеського співучого Товариства „Глагол" стане й нашим гаслом: може й нас спів, наша чудова пісня приведе до здійснення наших найщиріших бажань — досягнення свого власного культурного життя на своїй землі!

Дочка: Тату, хтось вибив вікно в кімнаті, де стоїть фортепян. Я заложилася би, що то буде наш сусід.

Батько: Доню, не підозрівай його, таж він нітрохи не є музикальний.

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ КНИЖОК

У ЧЕРВНІ, ЛИПНІ і СЕРПНІ.

ЗА ПОЛОВИНУ ЦІНИ 50 ПРОЦЕНТ ОПУСТУ

НА ВСІХ ВИДАННЯХ У ЦЬОМУ СПИСІ.

УКРАЇНЦІ И УКРАЇНКИ!

Хто з Вас іще не має своєї бібліотеки, тепер має нагоду набути її за половину ціни. Також усі товариства, братства, сестрицтва і клюби можуть використати цю випродаж і заощадити гроші, а при цьому мати гарну бібліотеку.

Українці повинні тепер підчас цеї випродажі постаратися, щоб американські бібліотеки використали також отсю нагоду.

Щоб одержати книжки за половину ціни, замовлення не може бути менше від суми одного доляра. Наприклад, хто надішле $1.00, має вибрати собі книжок на $2.00; хто надішле $1.50, має вибрати собі книжок на $3.00; хто надішле $2.00, має вибрати собі книжок на $4.00, і так далі. До кождого замовлення до суми $5.00 треба долучити 10 центів на оплату „асекурації" пакунка, бо при такій випродажі книгарня не може відповідати за затрачені пакунки. На замовлення вище від $5.00 треба надіслати 15 центів.

УВАГА: До цеї оферти не належать книжки шкільні й молитовники. Шкільних книжок і молитовників не можемо продавати по зниженій ціні. Отже просимо покупців мати це на увазі, щоб висилати замовлення тільки на ті книжки, які подаємо тут у цьому списі:

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ЗАМОВЛЯЮЧИХ.

Кождий замовляючий книжки повинен виписати **виразно і читко** всі титули потрібних йому книжок і обчислити загальну належитість за них. Гроші належить посилати через почтовий або експресовий переказ (моні ордер), виписаний на імя, подане у понижчій адресі. Дотичний грошевий переказ треба залучити в листі, оставляючи собі відтинок яко посвідку. Хто посилає паперові гроші, повинен такий лист зарекомендувати (зареджіструвати). Хто посилає почтові марки, нехай обвине їх добре в папір, аби у вохкі дні вони не зліпилися в дорозі.

З **Канади** треба висилати гроші лише на Canadian Money Order. Канадійських почтових марок не приймаємо.

Адреса замовляючого мусить бути виписана якнайдокладніше. Мешкаючі по малих місцевостях повинні при замовлюванню книжок заслати 10 центів на реджістровання посилки, бо трапляється часто, що хтось непокликаний забере з почти чужу посилку і її властителеви не доручить. **За недоручені посилки, коли замовляючий не прислав 10 центів на реджістер, книгарня не відповідає.**

Замовлені річи висилаємо відворотною почтою і посилку оплачуємо самі. Гроші належить посилати рівночасно з замовленням.

Всі письма треба адресувати так:

"SVOBODA", 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

А.

† **Абатеса ді Кастро,** оповідання, Стендаль, пер С. Пащенко — 50
* **Абу Касимові капці,** арабська казка І. Франка — 30
* **Амалюнга** або **Дочка дебрів,** оповідання з часів боїв між Европейцями й Індіянами — 20
Американські трости. — Ковбок (казка). — Еміґранти. — Дні нашої слави і недолі — 15
† **Андріян і Антіной,** роман, Ґ. Еберс, перекл. М. Троцький, три томи — 1.50
† **Аритметичні правила** А. Чепіги (перерібка В. Верниволі) — 20

Б.

† **Байки Езопа** для української молодіжи, переповів Л. Селянський, з 4 ілюстраціями, брош. — 20
† **Байки** Івана А. Крилова в переспівах і наслідуваннях Богдана Лепкого, з портретом автора, передмовою Б. Л. й ілюстраціями — 20
† **Байки** Івана де-ля Фонтена, переклав Л. Селянський, брош. — 20
† **Байки Леоніда Глібова,** з портретом автора, передмовою Б. Л. й ілюстраціями — 20
* **Байки небелиці** — 10
* **Батьківщина** й інші оповідання, Ів. Франка — 25
* **Библійни повѣсти** изъ старого и нового Завѣта (съ образками), написани священникомъ О. Л., опр. — 1.50
† **Біблія,** святе письмо старого і нового завіту мовою русько-українською, переклад П. О. Куліша, І. С. Левицького і д-ра Пулюя, в полот. оправі — 3.00
† **Біля машини,** оповідання В. Винниченка — 10
* **Блискавиці,** суспільна студія і **Жовнірські оповідання,** М. Яцкова — 50
† **Бо війна війною,** збірка нарисів Васила Софронова — 10
Богдан Хмельницький в Галичині (2 ілюстрації). — Письмо (6 ілюстрацій). — Фляшка горівки. — Не в добрий час (4 ілюстрації). — Дні нашої слави і недолі — 15
† **Боги жаждуть крови,** нап. Анатоль Франс, з французької мови переклав О. Пашук — 75
* **Борба світів** В. Велса — 40
* **Борці за правду,** історичне оповідання А. Кащенка, вид. 4-те — 45
* **Борба Українського Народу за волю і незалежність.** Огляд подій за рр. 1918, 1919 і 1920, і як будувалась Українська Держава. Написав Д. Долинський — 1.00
† **Брати Моуглі,** оповідання з життя дитини між звірами. Р. Кіплінґа (переклав Ю. Сірий) — 60

В.

* **Варвара Убрик,** опов. з життя в монастирах — 40
* **Варіят** з 1906 року. — 2. **Вірші.** — 3. **Між бурливими филями,** драма на 4 дії. В. Бабієнка — 35
† **Василько Ростиславич,** історична повість з XI віку, в 2-ох томах Володимира Бирчака — 1.00
Весела бандура, повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичних інструментів і танців — 50
Весела книжочка, з 17 образками Гумористично-сатиричний збірник для сумних людей — 35
Веселий оповідач, веселі оповідання Б. Ґрінченка — 25
* **Ветеринар,** або як лічити і плекати домашні звірята, зібрав і перевів після українських і анґлійських видавництв М. М. Белеґай, з ілюстраціями — 60
* **Вечері на хуторі біля Диканьки,** повістки Миколи Гоголя — 15
† **Вибір Поезій,** О. Федьковича — 10
* **Відвдячився,** оповідання з козацької давнини, А. Чайковського — 1.00
† **Відмолодження,** після д-ра А. Штайнаха написав Петро Франко, з образками — 10
† **Відродження,** роман Льва Толстоя, переклав Василь Сімович, з портретом автора і з передмовою перекладчика. Друге виправлене, з текстовою реставрацією Б. Боднарського зрівнане видання. Три частини в двох томах, опр. — 2.75
† **Від себе не втечеш,** оповідання Марка Вовчка — 20
Вільний чоловік і інші оповідання, Ст. Костіва — 40
Вічевий співаник — 5
* **Вічний Жид** — 10
† **Вибір творів,** Яків Щоголів — 25
Вибір поезій Івана Франка і короткий начерк його життя — 35
† **В затінку й на сонци** та інші оповідання, нап. Юрій Кміт, брош. 35, опр. — 50
* **В неділю рано зілля копала,** оповідання О. Кобилянської — 75
Вода в природі. — Умірковаший та щирий, В. Винниченка. — Заграй — Останки „Фортуни" — Дні нашої слави і недолі — 20
* **Вступні Слова і Принагідні Мови** світського змісту, уложив і виголосив о. М. Кінаш — 1.00
† **Вступ до метафізики,** нап. Анрі Берґзон, пер. Евген Яворський — 35
† **Всесвітна Історія,** в 3-ох томах, Чайковського — 3.25
† **Всесильний доляр,** оповідання А. Хомика, пер. Н. Суровцова — 60

Г.

† **Гайдамаки Т. Шевченка,** видання ілюстроване артистом А. Г. Сластьоною, велика настільна книга (13x17 цалів), в карт. оправі 3.50, в полот. оправі 5,00, в люкс. оправі — 6.00
† **Гайдамаки** Тараса Шевченка — 50
* **Галицькі анекдоти,** гумористичні оповідання Мст. Руса — 10
† **Галичина в життю України** д-ра Лозинського — 25
* **Галка смерти.** Свобідно за Марк Твейном переклав В. Держирука — 5
* **Гарна історія о терпеливій Олені,** донці Антонія, турецького цісаря з Константинополя — 20
Гаси огонь, поки не розгорівся й інші оповідання — 20
* **Герой Капіталу** Антона Сінклера (перекл. Н. Романович) — 30
Гетьман Мазепа. Дуже поучаюча книжка з ілюстраціями — 25
* **Гіпнотизм і суґестія** в 2-ох частях — 40
† **Голод,** оповідання В. Винниченка — 5
† **Голод на Україні,** з 39 образками й діяграмами. І. Гарасимович — 50
† **Гордий цар, Про царенка Івана та чортову дочку,** українські народні казки (зі збірника І. Рудченка), з 5-ма малюнками Ю. Магалевського — 20
† **Гостинці,** збірка фейлєтонів, Миколи Синежупанця — 25
† **Граматика української мови** для самонавчання та в допомогу шкільній науці. Друге видання з одмінами й додатками. Написав д-р Василь Сімович. В полот. оправі — 3.75
* **Грішники,** роман-хроніка, О. Я. Кониського — 80
* **Гумор і сатира** — 25
† **Гуморески,** нап. А. Аверченко, пер. з російського, брош. — 20
Гуцули й Гуцульщина Г. Хоткевича — 25

Ґ.

Ґеновефа, оповідання про княжну невинно засуджену на смерть — 30
† **Ґеновефа,** оповідання для народу, переповів А. Яворівський, з численними образками — 35
† **Ґолем,** оповідання Г. Майрінка (пер. В. Левицький). В опр. — 1.50

Д.

* **Дарвінізм** Еміля Феррієра (переклад з французького) — 80
* **Два мужі — одна жінка,** оповідання Е. Золі (переклав Ом. Ревюк) — 20
* **Дві могилі,** оповідання з сибірського життя, І. Королевського — 10
* **Дві староруські повісти про св. О. Николая,** нап. д-р В. Щурат, з 3-ма ілюстраціями — 10
* **Девять братів і десята сестриця Галя,** Марка Вовчка — 20
† **Девять братів і десята сестриця Галя,** оповідання Марка Вовчка — 20
Де любов, там і Бог, оповідання, гр. Л. Толстоя (перекл. Ю. Сірий) — 15
† **Дещо про гроші** — 10
* **Діявольська справа,** або Як кс. Шмідт замордував Анну Авмілер — 25
* **Для домашнього огнища,** повість І. Франка — 85
Дон Кіхот із Манчі, Високодумний Рицар, в 2-ох томах — 1.00
† **Дорош, Гаркуша** й інші оповідання. Олекса Стороженко — 45
* **Доля України,** вірші, Дм. Штоґрина — 35
* **Домашня кухня,** або **Як варити і печи,** Леонтини Лучаківської, в оправі — 1.00
* **Домашній лікар,** М. М. Белеґая — 75
† **Достойно єсть,** збірка в Шевченкові роковини — 15
† **Думки** Тараса Шевченка — 20
Дяк, оповідання **Марка Вовчка** — 20
† **Дужим помахом крил.** Роман. Написав А. Крушельницький. Перший том I частина 212 ст. II. частина 192 ст. — Другий том, I. частина 248 ст., II. частина 252 ст. Це покищо одинокий у нас письменницький памятник наших визвольних боїв у Галичині 1918 р. З великим знанням речі здебільшого на основі освітлення матеріялів, — отворює Крушельницький хід воєнних подій та постатті головних героїв. Всі части — 2.50

Е.

* **Еволюція в образках,** Д. Гирда — 1.25
* **Евстахій,** повість з перших віків християнства, Хрістофа фон Шміда — 30
† **Електричність,** Н. Р. Кемпбела — 35
† **Енеїда.** Твори І. Котляревського — 45
* **Есперанто,** український підручник міжнародньої мови — 40

Є.

* **Єзуїтська преподобниця,** історичне оповідання, Ор. Левицького — 25
* **Єлисавета, мучениця на царськім престолі,** з німецького переклав М. П. Б. Ясенівський — 60

Ж.

† **Жах.** Збірка оповідань Бандурист — 10
† **Життя і відносини на Радянській Україні.** І. Герасимович — 20
* **Жителі Марса,** Вол. Ґериновича — 10
Життя, зарібки, організації і т. п. в Злучених Державах — 15
Жінка і її значіння в суспільним життю. — Сільський хірург (3 ілюстрації). — Смерть отамана. — Дурень. — Дні нашої слави і недолі — 15

З.

† **Завдання нової школи,** нап. д-р Ґустав Вінекен — 10
За вольности України, Яр. Весоловського — 5
† **Залісся,** повість Осипа Маковея, друге справлене видання, брош. — 1.00
† **Замітки про сільське господарство,** Вол. Нікольського — 35
† **Записна книжка,** оповідання, В. Винниченка — 5
* **Запорожська слава,** історичне оповідання, А. Кащенка — 50
† **Запорожці,** казка Івана Нечуя Левицького — 20
* **За рідний край,** оповідання з часів Хмельниччини, Н. Бурлахи — 30
За сестрою, оповідання з козацької старини, А. Чайковського — 35
† **Захар Беркут,** образ громадського життя Карпатської Руси в XIII віці, повість Івана Франка, опр. — 1.50
† **Збірка „Вільного Слова"** за 1-ший рік видання в полотні 1916 року — 10
* **Збірка оповідань** для української молодіжи — 40
Збірка повісток — 10
† **Збірник народних пісень і дум,** брош. 50, опр. — 65
† **З верщин і низин,** збірник поетичних творів Івана Франка. В додатку „Зівяле листя" й „Великі роковини". У біоґрафічнім нарисі Івана Франка (нап. Василь Верниволя), є 14 ілюстрацій, в оправі — 3.40
† **З Дніпра на Дунай,** оповідання для юнацтва з часів скасування Запорожської Січі, А. Кащенка, видання 3-те — 40
† **Земля,** повість Ольги Кобилянської, опр. — 2.00
З життя первісного чоловіка, про життя первісних і сучасних дикунів — 35
† **З журбою радість обнялась,** збірка віршів, О. Олеся — 60
З історії релігійної думки на Україні, Михайла Грушевського — 1.00
† **З культурного життя України,** нап. д-р Зенон Кузеля — 10
† **Злощасний самоцвіт,** повість з козацьких часів, М. Ценевич — 50
† **Змагання,** оповідання, А. Крушельницького — 1.00
† **З минулого,** від ґетьмана до Директорії. В. Андрієвський, опр. — 1.50
† **З минулого** (1917 рік на Полтавщині). Віктор Андрієвський, брош. — 50
Знання життя, д-ра С. Демидчука — 30
† **Знак чотирох,** дитективний роман, нап. Конан Дойл — 75
† **Зоольоґія** для вищих початкових шкіл та ґімназій з багатьома малюнками та барвними таблицями, нап. д-р Іван Раковський, брош. 50, опр. — 75
З років війни, сатиричні ілюстрації з европейської війни, оповідання й інше про старий край і Америку — 30
* **З фільософії політики,** нап. д-р А. Крістензен, пер. Мих. Лозинського — 65

І.

* **Іван Дурак** та інші оповідання, гр. Л. Толстоя — 25
* **Іван Франко,** біоґрафічно-літературний нарис — 20
* **Із звірячого царство,** перша сотня найкращих казок. Зібрав В. Держирука — 20
Ілюстрована збірка. Вуси (3 ілюстрації). — Катерина (3 ілюстрації). — Нін і Семіраміда (2 ілюстрації). — Лист турецького султана Запорожським козакам. — Відповідь запорожських козаків турецькому султанови (1 ілюстрація). — Алькоголізм і діти — 20
* **Ілюстрована історія України** в 2-ох томах, М. Грушевського, в оправі — 3.25
* **Ілюстрована свята інквізиція,** страшна смерть за віру в Бога — 50
* **Ілюстроване українське письменство в життєписах,** д-р М. Пачовського — 35
† **Інститутка,** оповідання Марка Вовчка — 20
† **Історія України,** найновіше видання, Миколи Аркаса, в опр. — 3.50
† **Історія України,** I-ний том: Княжий вік, II-ний том: Литовсько-польський вік. В. Будзиновський — 50
* **Історія боротьби віри з наукою,** Дж. Дрепера (переклав з анґлійського М. Павлик) — 1.50
† **Історія Греції та Риму** для школи й самонауки, з 46 малюнками й 3 картами, написав М. О. Ковалевський — 65
Історія заложення Злучених Держав Америки. — Самсон. — До тих, що сміються з пяної людини. — Як Сніжка щось по ночи водило і що то було (1 ілюстрація). — Боґ на землі (індійська казка). — Свати. — Дні нашої слави і недолі — 15
* **Історія Московщини** до Петра Великого — 40
* **Історія о золотокрилім лицарю** — 10
* **Історія про гарну Магельону,** оповідання з давних часів, і **Про злодія в селі Гаківниці,** оповідання П. Куліша — 25
* **Історія про Луця Заливайка,** Ів. Наумовича — 30
* **Історія про сироту Івася** — 20

К.

† **Казки Гауфа,** опр. — 75
† **Казки братів Ґріммів,** з переднім словом, портретом автора і малюнками в тексті — 20
† **Казки братів Ґрімів** в чотирох томах з 180 малюнками, том I — 60
† **Казки Вільгельма Гауффа,** з 86-ма малюнками, частина перша (шість казок) — 60
† **Казки Вільгельма Гауффа,** з 82-ма малюнками, частина друга (пять казок) — 60
Казки про Циганів — 10
† **Казки Бехштайна,** ч. 1 — 50
† **Казки Бехштайна,** ч. 2 — 50
† **Кайдашева сімя,** повість Івана Нечуя Левицького, з портретом автора і з передмовою Василя Верниволі, опр. — 1.50
* **Каменярі,** журнал студентського кружка за рік 1919 — 1.00
* **Камінна душа,** повість Гната Хоткевича — 1.50
* **Кармелюк і Невільничка,** оповідання Марка Вовчка — 20
† **Кармелюк, Невільничка,** народні оповідання Марка Вовчка — 20
* **Кльод Ґе** і другі оповідання — 20
* **Кляса проти кляси,** Л. Мартова — 5
* **Князь і Жебрак,** знаменита повість американського гумориста М. Твейна — 50
† **Книжка про Німеччину.** Німецький край, німецька праця, німецька культура. З причинками звісних осіб німецького життя і з багатьома ілюстраціями. В картон. оправі — 1.00
* **Кобзар** Т. Шевченка (в 1-ім томі — 1.00
* **Кобзар** Т. Шевченка (в 2-ох томах) — 1.50
† **Кобзар Тараса Шевченка,** з портретом автора, сторін XVI+707, опр. — 2.50
† **Кобзар Т. Шевченка,** брош. — 1.50
† **Кобза та Кобзарі,** В. Ємець — 35
* **Козацька пімста,** оповідання з козацької старовини. А. Чайковського — 30
† **Козацька пімста,** оповідання з козацької старовини, А. Чайковського, друге видання — 40
* **Коли зійшло сонце,** оповідання з 2,000 року, П. Крата — 30
* **Коляди і щедрівки** на Різдво Христове і Богоявлення, з додатком пісень страстних, воскресних і інших пісень церковних — 35
† **Контрасти,** нарис, В. Винниченка — 10
† **Коротка історія Козаччини,** нап. проф. Володимир Антонович, із переднім словом про життє та діяльність Антоновича, із портретом автора, образами ґетьманів, картою України і увагами д-ра Мирона Кордуби, друге видання — 65
Коротка Історія Руси до зруйновання Запорожської Січи — 10
* **Короткий огляд українського письменства** від 11-го до 18-го століття, Ост. Макарушки — 30
† **Короткий підручник на науки німецької мови** — 15
† **Кость Горієнко-Головко,** останній лицар Запорожа, історичне оповідання А. Кащенка, видання 3-те — 20
* **Кровавий шлях** (Шерльок Гольмс), в 2-ох частях, К. Дойла — 60
* **Кроваві діяманти,** новочасний роман, написав Фон Ром — 35
* **Кудеяр,** Н. Костомаров, історична хроніка в трох частях — 1.25
† **Кузь та Грицунь,** оповідання В. Винниченка — 10
* **Культура, національність та асиміляція,** П. Понятенка — 30

Л.

† **Летючий корабель,** українська народня казка (зі збірника І. Рудченка), з 5-ма малюнками Ю. Магалевського — 10
Лис Микита. З німецького переклав Ів. Франко — 50
* **Листи з пекла** й інші оповідання — 25
1. Лист шинкаря до Люципера і відповідь, 2. Про алькоголь — 10
† **Літературні характеристики українських письменників,** I. Івана Франка (поезія), нап. Антін Крушельницький, опр. — 1.25
† **Літературні характеристики українських письменників,** II. Маркіян Шашкевич, з ілюстраціями, нап. Богдан Лепкий, брош. 35, опр. — 50
† **Літопис української революції,** матеріяли і документи, Ф. Доценко — 3.00
† **Люба-згуба, повість** Ю. Федьковича, зредаг. В. Верниволя, брош. 20, опр. — 30
† **Люборацькі,** сімейна хроніка, А. Свидницького, в оправі — 1.50
† **Людина** (опис будови людського тіла для шкіл та самоосвіти, з багатьома малюнками та барвною табличею, нап. д-р Ів. Раковський — 25
Людоїди й інші оповідання, Степана Костіва — 25

Замовлення і належитість слати на адресу:

"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

The Sport Whirl.

ASTORIA, L. I.

A Tennis Team Organized.

The American and Ukrainian Junior Nationalists of Astoria have organized a tennis team and would like to book games with other Ukrainian clubs in the states of New York, New Jersey and Pennsylvania.

In organizing this team we are proud to state that it is the first Ukrainian Tennis Team on Long Island and we woul be happy to hear other Ukrainian clubes organize tennis teams so that we would be able to organize a Ukrainian Tennis League. The Astoria Ukrainians would like to book games for singles and doubles. We are also making arrangments to have a girls' tennis team. For games write to:

William Senenko,
23-65 31st St., Astoria, L. I. C.

Облекшена совість.

Російський мужик підчас сповіди вкрав попови золотий годинник. Він далі признаеться до гріхів:

— Панотчику, крім того я вкрав іще золотий годинник і воно дуже тяжить мені на совісти. Я не хотів би, щоби цей годинник був у мене — прошу вас, панотче, будьте такі добрі заберіть собі його.

Піп: Ні, ні, сину — я не хочу годинника — мусиш його віддати цьому, кому ти вкрав його.

Мужик: Я вже пробував — та він не хоче!

Піп: Ти вже питався його?

Мужик: Так, панотче.

Піп: Ба, коли він рішучо не хоче взяти, то вже візьми собі той годинник і будь спокійний.

ТАРЗАН У СЕРЦІ ЗЕМЛІ.

(55)

Як тільки почався гураґан з дощем, Іванна ніби опамяталась. Вона пригадала собі, що Ґрідлі не знає, який великий дощ тут падає і як він наповнює водою всі заглиблення та проваля гір. Вона тепер опамяталася, що Ґрідлі може загинути, не знаючи що робити. Його треба було попередити, йому треба допомогти. Вона рішила вернутися назад, щоб знайти Ґрідлія. Швидко, як кітка, вона драпалася по скелях назад по тому шляху, яким вона вікала.

Громи почали страшенно бити, а блискавка без перерви осліплювала її. Навіть вона, що виросла в цих горах, не памятала такого страшного гураґану й такої зливи. Вода довкола бурлила так, що все вкрила піною. Нарешті вона дібралася до того проваля, де лишила була Ґрідлія. Проваля було залите водою, а слідів його не було. Довго дівчина вдивлялась у бурхливі потоки води, але нічого не видно було. Вона рішила, що Джесон Ґрідлі вже мертвий.

Тепер її охопила розпука, якої вона раніше не знала. Адже він уратував її життя. Він для неї був щирим і хотів усе їй помогти. Ставився він до неї так, як ні один мужчина передтим. Тепер дівчина почула, кого вона стратила. З розпуки вона кидалася по скелях і все заглядала до проваля та до рівчаків, чи не побачить де його слідів. Але скрізь бачила лише бурхливі потоки каламутної води. Кілька разів вона трохи, сама не впала й не полетіла в проваля.

Джесон Ґрідлі нераз у своїм життю бачив, як обривалася мара в Арізоні, чи в Каліфорнії, але чогось подібного не стрічав. Відразу все залила вода, яка бурхливо несла з собою навіть каміння. Він видрапався вище, щоб не бути на дні глибокого проваля. Та й тут потоки води його дістали. Під ним місцями навіть скелі обламувалися и у такому випадку він стратив свою рушницю, яку понесла вода геть. Вода геть довкруги заливала щораз більші просторі.